

Česká hipiatrická společnost

Doporučení pro vyšetření koně při koupi

Tento dokument byl vytvořen Českou hipiatrickou společností jako všeobecný průvodce vyšetřením koní při koupi a to jak pro veterinární lékaře, tak i pro zájemce o koupi koně.

Měl by přiblížit, co může budoucí majitel od vyšetření koně při koupi očekávat a jak má taková prohlídka probíhat.

Účelem vyšetření koně při koupi je provést důkladné klinické vyšetření koně na žádost potenciálního kupce a odhalit a následně vyhodnotit faktory veterinární povahy, které mohou ovlivnit vhodnost koně pro zamýšlené využití. Každé vyšetření koně při koupi je prováděno na žádost konkrétního kupujícího, aby vydané doporučení mohlo být založeno na jeho individuálních potřebách a na jeho zamýšleném využití koně.

Vyšetření prováděná na žádost prodávající strany doporučujeme neakceptovat. Tato vyšetření nemusí být zcela objektivní a většinou nezohledňují konkrétní potřeby kupujícího. Výjimkou mohou být určité situace např. aukce koní.

Pokud je přesto vyšetření provedeno na žádost prodávajícího nebo obchodníka s koňmi, měla by být tato skutečnost uvedena v protokolu.

Také **vyšetření koně při koupi založené pouze na RTG vyšetření je zcela nedostatečné a takový postup nedoporučujeme.** Klinické vyšetření je důležitým zdrojem velmi cenných informací a mnohé závažné problémy nelze pomocí RTG zjistit - např. onemocnění očí, poškození šlach, nádory kůže, neurologické problémy a jiné.

Před započatím vyšetření musí veterinární lékař ověřit identitu koně a prodávajícího. Pokud na základě těchto informací dojde k závěru, že by mohlo dojít ke střetu zájmů, měl by od vyšetření koně při koupi odstoupit. **Střetem zájmu máme na mysli stav, kdy veterinární lékař nemůže jednat čistě a pouze v zájmu kupujícího.**

Usoudí-li veterinární lékař, že může pokračovat ve vyšetření bez střetu zájmu, musí skutečnost, že prodávající je jeho klient sdělit kupujícímu. Navíc, pokud má veterinární lékař jakékoliv zdravotní informace o vyšetřovaném koni, musí požádat prodávajícího o svolení sdělit tyto informace kupujícímu. Pokud takové svolení veterinární lékař nedostane a to z jakéhokoliv důvodu, měl by od vyšetření tohoto koně při nákupu odstoupit.

Poté následuje standardizované klinické vyšetření. Všechny nálezy jsou zaznamenány a posouzeny veterinárním lékařem, který sdělí svůj názor na jejich závažnost a možné souvislosti se zamýšleným využitím koně.

Nálezy a jejich posouzení by měly být sděleny kupujícímu ústně během vyšetření nebo brzy poté a musí být písemně uvedeny v protokolu, který je kupujícímu vystaven.

Pokud ke koupi nedojde, protokol nemusí být vystaven, pokud ho kupující nepožaduje. Protokol není přenosný na jiného kupujícího.

Vyšetření koně při koupi je zhodnocení zdravotního stavu koně v době vyšetření, které má pomoci potenciálnímu kupci rozhodnout se, zda má v nákupu koně pokračovat. Zdravotní stav koně je pouze jedním z faktorů, které je třeba při koupi zvážit.

V žádném případě to není záruka vhodnosti koně pro předpokládané využití.

Vyšetření koně při koupi

1. Klinické vyšetření v klidu

klinické vyšetření má standardní průběh a mělo by spočívat důkladném zevním vyšetření celého koně v klidu. Veterinární lékař při tom využívá zrakového pozorování, sluchu, palpaci a manipulace, kterými se snaží odhalit klinicky zřetelné příznaky poranění, onemocnění nebo jiných abnormalit.

Toto vyšetření zahrnuje také vyšetření řezáků, důkladné vyšetření očí v tmavém prostředí a auskultaci srdce a plic koně v klidu. Je důležité také posoudit neurologický stav koně a upozornit na přítomnost případných kožních novotvarů. Vyšetření očí nezahrnuje dilataci zornic, ale má zahrnovat vyšetření vnějších i vnitřních struktur celého oka.

Kopyta musí být vyšetřena kopytními kleštěmi.

Klinické vyšetření nezahrnuje vyšetření vnitřní části prepucia, podrobné vyšetření dutiny ústní za pomoci rozvěrače, vyšetření gravidity a určení výšky koně.

2. Vyšetření v pohybu

kůň je předveden na ruce v kroku a následně v klusu pro odhalení případných abnormalit v chodu nebo akci. Toto by mělo být provedeno na tvrdém a rovném povrchu. Dále je kůň ostře otočen na obě strany a několik kroků zacouván.

Poté jsou provedeny ohybové zkoušky všech 4 končetin a klus na kruhu na obě strany na měkkém a tvrdém povrchu. Tyto zkoušky mohou poskytnout velmi důležité informace. Při zátěži je důležité posoudit také přítomnost stridoru.

Pokud však vyšetřující veterinární lékař usoudí, že jejich provedení není bezpečné a vhodné pro danou kategorii koní, nemusí být provedeny. Kupující však o této skutečnosti musí být informován.

3. Rentgenologické vyšetření

Na žádost kupujícího může být provedeno RTG vyšetření v předem dohodnutém rozsahu.

Minimální počet projekcí pro smysluplné posouzení koně je 12 (viz protokol). Jde o RTG screening nejčastěji zjišťovaných problémů u koní. Rozsah RTG vyšetření je možno doplnit o některé projekce podle výsledků klinického vyšetření.

RTG snímky musí být nezaměnitelné - jméno koně, datum narození koně, majitel koně a datum zhotovení snímků jsou nezbytné údaje, které musí být na snímku uvedeny.

Na hrudní končetině je nezbytné provést RTG kopytního a spěnkového kloubu zvlášť.

RTG snímek prstu na pánevní končetině musí zahrnovat všechny klouby (spěnkový, korunkový a kopytní). Při Oxspring projekci je nutné kopyto řádně vyčistit a vyplnit střelové rýhy vhodnou radiolucentní hmotou.

Kupující musí být upozorněn na limity RTG vyšetření ve smyslu nemožnosti přímého posouzení šlach, vazů, kloubních chrupavek atd., které se na RTG snímku nezobrazují.

4. Doplnující vyšetření

Tato vyšetření nejsou standardní součástí vyšetření koně při koupi, ale vyžadují-li to zájmy kupujícího, je možné o ně vyšetření doplnit

- Vyšetření koně pod sedlem - pokud je to vhodné a přínosné
- Ultrasonografické vyšetření - šlachy, vazy, oči a jiné měkké tkáně
- Endoskopické vyšetření - stav dýchacích cest při podezření na problém nebo preventivně
- Vyšetření krve - vzorek krve může být odebrán a doručen k analýze do laboratoře. Slouží k detekci látek přítomných v těle vyšetřovaného koně v době vyšetření, které mohou zamaskovat problémy koně ovlivňující jeho zamýšlené využití. Odebrání vzorku krve a jeho doručení do laboratoře je nutné uvést do protokolu.
- Další - např. hematologické a biochemické vyšetření krve.

Protokol

V protokolu musí být uvedeny nálezy zjištěné během vyšetření včetně všech signifikantních příznaků onemocnění, poranění nebo fyzických abnormalit. Nezbytná je také identifikace vyšetřovaného koně, prodávající a kupující strany.

Protokol doporučený Českou hipiatrickou společností pro vyšetření koně při koupi, a to v české i v anglické verzi, najdete na www.cehis.cz

Nekompletní vyšetření

Pokud veterinární lékař neprovede celé standardní vyšetření koně při koupi, nemusí být zjištěny závažné skutečnosti týkající se zdravotního stavu koně. Tyto informace však mohou být důležité při rozhodování o koupi koně.

Posouzení stavu koně se potom týká pouze skutečně vyšetřených oblastí a veterinární lékař nenese žádnou odpovědnost za nedostatečným vyšetřením nezjištěné skutečnosti, pokud byl rozsah vyšetření zkrácen na žádost kupujícího. Tato skutečnost musí být uvedena v protokolu.

Předchozí léčba

Koni mohou být podány léčiva před klinickým vyšetřením koně při koupi, aniž by to vyšetřující veterinární lékař mohl poznat.

Tyto léky mohou být podány koni pro zamaskování nebo zmírnění příznaků některých onemocnění, poranění nebo klinických abnormalit, které by jinak klinické vyšetření odhalilo.

Vzorek krve odebraný během vyšetření může být použit pro ověření, zda nebyl koni takový lék podán.

Vlastnictví koně

Protokol vyšetření koně při koupi slouží i k identifikaci vyšetřovaného koně. Není však odpovědností vyšetřujícího veterinárního lékaře potvrdit, že deklarovaný prodávající je zároveň také legálním majitelem koně.

Tato odpovědnost přechází na kupujícího, který by si podle identifikačních údajů (mikročip, výžeh...) měl v dostupných databázích ověřit skutečného vlastníka koně ještě před koupí.

Věk

Bez odpovídajících dokumentů vystavených v hříběcím věku koně není možno přesně potvrdit jeho věk. Určení stáří koně podle chrupu je nepřesné a jako samostatný zdroj informací o věku koně by nemělo být využíváno.

Zlozvyky

Zlozvyk je nežádoucí chování, které ale nemusí být odhaleno během vyšetření. Pokud je však nějaký zlozvyk nebo jeho příznak během vyšetření zjištěn, je nutné tuto skutečnost oznámit kupujícímu a zaznamenat ji do protokolu. Tato informace je velmi důležitá pro rozhodování o koupi koně.

Výška

Určení výšky koně nebo pony není součástí vyšetření koně při koupi.

Záruka prodávajícího

Veterinární lékař neručí za pravdivost informací podaných prodávající stranou.

Záruka prodávajícího je záležitostí čistě mezi prodávajícím a kupujícím. Kupující by měl ve vlastním zájmu získat od prodávajícího písemné prohlášení obsahující například zdravotní a chirurgickou historii koně, absenci zlozvyků, temperament koně, nepodání léčiv před vyšetřením koně při koupi, dřívější a současnou výkonnost koně, příp. uvedení výšky u pony.